

Kuća ljudskih prava
Selska cesta 112c, HR-10000 Zagreb
t: +385 (0)1 457 23 98
f: +385 (0)1 457 23 99
kontakt@documenta.hr
www.documenta.hr

MB: 1925199. OIB: 09095322581
Raiffeisen bank Austria d.d.
Broj računa: 2484008-1102930793

U Zagrebu, 28. travnja 2015.
Ur. broj: 67 - 2015

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Zoran Milanović
Predsjednik Vlade RH

MINISTARSTVO SOCIJALNE POLITIKE I MLADIH
Milanka Opačić
Potpredsjednica vlade i ministrica socijalne politike i mladih

MINISTARSTVO BRANITELJA
Predrag Matić
Ministar branitelja

Otvoreno pismo o posljedicama ukidanja opskrbnine i nepriznavanju patnje logoraša

Poštovani gospodine Milanović, poštovana gospođo Opačić, poštovani gospodine Matić,

Jučer smo popratili objavu presude na Upravnom sudu u Zagrebu kojom je odbijena tužba za priznanje statusa i prava devedesetogodišnjeg logoraša ustaškog Koncentracijskog logora Jasenovac, civilnog invalida Drugog svjetskog rata. Prosvjeduemo što od 1. siječnja 2014. nije primio ni kunu naknade i što su mu institucije Republike Hrvatske umjesto priznanja patnje priuštile bitku za priznavanje statusa.

Vjerujemo da nije jedini preživjeli stradalnik koji se bori za svoj status i tražimo da iznadete primjereno rješenje. U više smo navrata upozoravali na posljedice ukidanja opskrbnine i rizik kojem se civilne žrtve izlažu izmjenama *Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji* kao i *Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata* te zamjene tog prava mogućim ostvarivanjem prava na zajamčenu minimalnu naknadu u nadležnosti Ministarstva socijalne politike i mladih.

Opskrbnina je bila jedan oblik podrške za omogućavanje kvalitetnijeg života stradalnicima rata, koji su sada isključivo u kategoriji siromašnih građana koji svojim radom i imovinom ne mogu zadovoljiti osnovne egzistencijalne potrebe. Prema podacima Ministarstva branitelja do 31. prosinca 2013. godine 807 osoba je primalo opskrbninu (od čega 201 osoba kao civilni invalidi Drugog svjetskog rata a 91 kao partizanski ratni vojni invalidi). Donošenje ovih zakona po hitnom postupku, bez javne rasprave i pomno pripremljene analize, dovelo je u pitanje ostvarenje dosadašnjih stečenih prava korisnika, koja nisu bila isključivo socijalna, već su ulazila u obavezu Republike Hrvatske na priznanje patnje stradalnika.

Pokazalo se da zakonima predviđeno stavljanje zabilježbe na imovinu nije bilo prihvatljivo za sve pa su neki odlučili podnijeti tužbu tražeći status civilnog invalida rata. Razlog odbijanja zahtjeva za utvrđenjem statusa logoraša jasenovačkog logora je nemogućnost podnošenja materijalnih dokaza da je zbog zatvaranja te preživljenog mučenja zadobio izvjesni invaliditet (veći od 20% što je zakonski propisan minimum).

Skandalozno je da osobe koje su preživjele izgladnjivanje i torturu logora moraju ponovno uređivati svoj status.

U slučaju koji je jučer okončan pred Upravnim sudom upravna tijela, a i samo Ministarstvo branitelja, nisu pokazala susretljivost te nisu pružili i odgovarajuću pravnu pomoć ili po službenoj dužnosti pribavili potrebne dokumente predviđene čl. 72. *Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata* gdje stoji:

Činjenica da je rana ili ozljeda dobivena pod okolnostima iz članka 5. i 6. i članka 8., stavka 1. ovoga Zakona utvrđuje se samo pisanim dokaznim sredstvima.

*Pisanim dokaznim sredstvom u smislu stavka 1. ovoga članka smatra se **potvrda o uzroku i okolnostima pod kojima se slučaj dogodio** izdana od nadležne vojne jedinice ili ustanove, odnosno od nadležnog tijela državne uprave.*

Pisanim dokaznim sredstvom u smislu stavka 1. ovoga članka za utvrđivanje činjenice da se rana ili ozljeda dobivena pod okolnostima iz članka 5. stavka 1. točke 2. i članka 8., stavka 1. ovoga Zakona smatra se i medicinska dokumentacija o liječenju tijekom drugog svjetskog rata i neposredno nakon tog rata, a najkasnije do 15. svibnja 1946. za oštećenje organizma nastalo do 15. svibnja 1945, a za oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz članka 8., stavka 1., točke 1. do 4. ovoga Zakona u vremenu od 30. svibnja 1990. do dana prestanka neprijateljstva, medicinska dokumentacija o liječenju neposredno nakon ranjavanja ili ozljeđivanja, a najkasnije tri mjeseca od dana prestanka neprijateljstva.

Pisanim dokaznim sredstvom o činjenici da je rana ili ozljeda dobivena pod okolnostima iz članka 5, stavka 1., točka 3. ovoga Zakona iznimno se može smatrati i odgovarajuća potvrda izdana od Društva ratnih veterana "Hrvatski domobran".

Ujedno napominjemo da nije sporno da je isti bio zarobljen u koncentracijskom logoru Jasenovac te mu je pravo po navedenoj osnovi utvrđeno još 1982., da je svom zahtjevu priložio potvrde JUSP Spomen područja Jasenovac te nam je nejasna nastala diskriminacija u vezi civilnih invalida Drugog svjetskog rata. Od koje institucije mogu zatražiti potvrdu svi koji nisu bili pripadnici Domobranske vojske te ne mogu od "Hrvatskog domobrana" dobiti zadovoljavajuće potvrde?

Tražimo da javnost izvijestite koje je tijelo nadležno za izdavanje potvrda o uzroku i okolnostima stradanja zatočenika logora Jasenovac i drugih ustaških, nacističkih i fašističkih logora. U skladu s *Zakonom o pravu na pristup informacijama* tražimo da nas izvijestite koliko je osoba – stradalnika rata i do nedavno korisnika prava na opskrbinu zatražilo te ostvarilo pravo na zajamčenu minimalnu naknadu a koliko se još uvijek bori za svoj status. Smatramo da je civilizacijska obaveza Republike Hrvatske pronaći primjereno rješenje priznanja patnje svih civilnih žrtava rata.

S poštovanjem,

Vesna Teršelič, voditeljica *Documente*

